

VERHALENVOORSTELLING VAN KENTER JEUGDHULP

ACHTER DE SCHERMEN BIJ PLEEGZORG

Drie Haarlemmers,
een volwassen pleegkind,
een moeder en een
pleegmoeder vertellen op
het podium hun levensverhaal.

Volgens samensteller Rianne van Huijstee geeft de voorstelling een realistische kijk op de dagelijkse praktijk van de jeugd- en pleegzorg. "Hopelijk kunnen we met deze verhalen mensen enthousiasmeren om pleegouder te worden." Namens Kenter Jeugdhulp organiseert Rianne een aantal verhalenvoorstellingen. Ze laat drie sprekers aan het woord over wat pleegzorg voor hen betekent. Singer-songwriter Noraly Hendriks zingt speciaal voor deze voorstelling geschreven nummers en begeleidt zichzelf op gitaar.

Al 35 jaar werkt Rianne bij verschillende jeugdzorgorganisaties als werver en begeleider van pleegouders. De laatste drie jaar houdt ze zich ook bezig met de communicatie van Kenter Jeugdhulp. "Als medewerker pleegzorg hoor je veel verhalen van ouders, kinderen, jongeren en pleegouders. De meesten zijn zeer schrijnend in eerste instantie, maar krijgen na verloop van tijd regelmatig een positieve wending.

De kinderen komen bijvoorbeeld elders eindelijk tot rust of worden weer teruggeplaatst bij hun biologische ouders. Ook ontstaan er mooie samenwerkingsverbanden en zelfs vriendschappen. Het leek mij goed om dat eens naar voren te brengen. Mensen hebben over het algemeen geen idee wat er speelt binnen de pleegzorg. Met deze voorstelling hopen we ook mensen te inspireren om pleegouder te worden, er is momenteel een groot tekort."

VERHALEN VANUIT EIGEN INVALSHOEK

Rianne wilde de thematieken die vaak terugkomen in de pleegzorg aan bod laten komen in de voorstelling. De drie sprekers vertellen op het podium ieder hun levensverhaal vanuit een andere invalshoek. Een van hen is Shanita. Na een familiedrama op 6-jarige leeftijd kwam ze in een pleeggezin terecht. Zij vertelt op welke manier haar vroege jeugdervaringen haar hebben beïnvloed en hoe haar pleegouders haar ondersteunden om het leven positief op te pakken. Rianne: "Ze kampte met extreme onzekerheid na de zeer chaotische en onveilige start bij haar biologische ouders." Pleegmoeder Tonny heeft verschillende kinderen voor korte en langere tijd opgevangen en opgevoed. Zij deelt met het publiek wat deze kinderen betekenden

‘Mensen hebben geen idee wat er speelt binnen pleegzorg’

voor haar gezin. "Als pleegouder doe je iets goeds voor een kind en zijn of haar familie, dat is enorm belangrijk. Tonny noemt het pleegouderschap ook goed voor zichzelf. Ze weet mooi te vertellen over wat zij leerde van haar pleegkinderen en van de situaties waar ze samen in terecht kwamen."

VERSLAVINGSPROBLEMATIEK

De derde spreker is Judith van wie de kinderen negen maanden in een pleeggezin woonden. Het was altijd haar grootste angst haar vier kinderen kwijt te raken. Uiteindelijk bleek de tijdelijke uithuisplaatsing de start van een nieuw begin. Judith: "16 jaar geleden kwam ik in aanraking met jeugdzorg door meldingen van huiselijk geweld. Sindsdien stond ik *in the picture*. Jarenlang volgden er vele gesprekken en ontving ik praktische hulp. Alleen liet ik nooit het achterste van mijn tong zien, ik kampte namelijk met verslavingsproblematiek. Ik was zó bang dat mijn kinderen afgepakt

zouden worden dat ik daar niet eerlijk over was." Uiteindelijk liep Judith door alle problemen vast en zijn haar jongste drie kinderen toch uit huis geplaatst. "Dat moment is gek genoeg mijn redding geweest. Het werd het kantelpunt in mijn leven. Ik kon gelukkig al snel terecht in een afkickkliniek, waar ik de hulp kreeg die ik nodig had om te herstellen van mijn verslaving. Na negen maanden in een pleeggezin zijn mijn kinderen weer bij mij teruggeplaatst."

HULP VAN ERVARINGSDESKUNDIGEN

Nadat ook de ondertoezichtstelling eindigde en de rust teruggekeerd was, bedacht Judith wat haar had kunnen helpen tijdens haar crisisjaren. "Ik vond het onbegrijpelijk dat jeugdzorg niet met ervaringsdeskundigen werkte. Contact met mensen met een verslavingsverleden had mij kunnen helpen. Ze hadden waarschijnlijk gezien dat ik

verslaafd was en dat veel problemen daarmee samenhangen. Ze hadden angst bij me kunnen wegnemen. Ook was uithuisplaatsing wellicht niet nodig geweest als ik eerder de juiste hulp had gekregen." Judith heeft inmiddels zelf een opleiding tot ervaringsdeskundige gevolgd en werkt al twee jaar bij jeugdzorg. "Ik word ingezet bij gezinnen waar dezelfde problematiek heerst als ooit bij mij. Mijn verhaal en de 'snelle' terugplaatsing van mijn kinderen geven anderen hoop. Sommigen vinden daardoor de motivatie om eerlijk te zijn over hun problemen en kunnen dan eindelijk de juiste hulp aannemen."

MENSEN VEROOEDELEN SNEL

Judith werkt mee aan de voorstelling in de hoop dat haar verhaal anderen kan helpen. Dat ze daarvoor eerlijk en kwetsbaar het publiek te woord moet staan, kost haar geen moeite. "Er zullen altijd mensen zijn met een oordeel over mij. Ze vinden me een verschrikkelijke moeder die geen kinderen had mogen krijgen." Rianne valt haar bij: "Mensen veroordelen snel; de ouders hebben het gedaan. Ik zeg altijd dat het mij ook had kunnen overkomen. Gelukkig heb ik de mazzel niet verslavingsgevoelig te zijn. Het is van belang dat mensen begrijpen dat er over het algemeen geen sprake is van onwil, maar van onmacht waardoor ouders in dit soort situaties belanden. Dat vind ik ook zo gaaf aan de bijdrage van Judith. Zij laat precies zien wat ik voor ogen had met de voorstelling. Moeders zijn geen monsters, ze hebben soms de verkeerde afslag genomen of pech gehad in hun leven. Judith kan schampteloos over haar leven vertellen. Wat een lef om alles onverbloemd te delen met een zaal vol mensen. Iedereen gaat van haar houden tijdens de voorstelling."

POSITIEF GELUID OVER PLEEGZORG

Een andere reden voor Judith om aan de voorstelling mee te werken is dat ze het

Het clubje is van links naar rechts: Noraly (singer-songwriter), Shanita (volwassen pleegkind), Rianne (initiatiefnemer/organisatie), Tonny (pleegmoeder) en Judith (moeder).

belangrijk vindt om een positief verhaal naar buiten te brengen over pleegzorg. "Ondanks dat de uithuisplaatsing voor mijn kinderen een traumatische ervaring was – vooral voor mijn zoontje van tien was het pittig –, werd daarmee wel een dramatische situatie doorbroken. De pleegmoeder en pleegvader waren gelukkig fantastisch. Ik ben ze eeuwig dankbaar voor de belangeloze zorg voor mijn kinderen ten tijde van mijn herstel. Dat is toch uniek! Pleeg- en jeugdzorg komen over het algemeen negatief in het nieuws. Ik merk dat als deze onderwerpen ter sprake komen, 95 procent van de mensen daar afwijzend op reageert. Ze hebben allemaal wel over een nare ervaring met pleeg- of jeugdzorg gehoord. Hun mening is voornamelijk negatief. Ik heb er echt mee te maken gehad en mijn ervaring met pleegzorg is positief. Er mag ook wel eens een tegengeluid gegeven worden." Rianne: "Mensen hebben vooroordelen als het pleegzorg betreft, ze zijn onwetend. Hopelijk brengen we met deze verhalenvoorstelling daar verandering in."

‘Hulpverleners raken ontroerd door de voorstelling’

‘Moeders zijn geen monsters’

BEZOEKERS HERKENNEN ASPECTEN IN DE VERHALEN

De voorstelling is geschikt voor iedereen die meer wil weten over pleegzorg óf graag naar boeiende levensverhalen luistert, meent Rianne. Achteraf geven sommige mensen aan gemotiveerd te zijn om het pleegouderschap te overwegen. "Ook vertellen bezoekers bepaalde aspecten in de verhalen te herkennen, zoals onzekerheid of een bepaalde mate van verslavingsgevoeligheid. We kampen allemaal wel met het een of ander. Praktisch iedereen geeft aan het bijzonder dapper te vinden van de sprekers dat ze hun levensverhaal delen met publiek." De voorstelling wordt ook bezocht door mede-hulpverleners. "Ze raken ontroerd door de verhalen en gaan met tranen in hun ogen naar huis. Ik ook nog steeds. Het zijn schrijnende levenservaringen die de sprekers open en bloot met je delen. Hulpverleners lezen de hele dag dossiers over dit soort levensverhalen, nu zien ze de mens erachter. Dat komt wel even binnen. 'Dit is waarvoor we het werk doen', zeggen ze na afloop. 'Kinderen en ouders helpen.' Dat zeg ik ook altijd. Mensen zijn vaak verbaasd dat ik al zo lang bij jeugdzorg werk en er nog plezier uithaal. Die ellendige situaties binnen gezinnen zijn een gegeven. Hoe fijn is het als je kan bijdragen aan betere omstandigheden voor kinderen en ouders. Voor mij blijft dat bevredigend." Rianne spreekt van een bijzondere voorstelling. "De drie dames doen het waanzinnig goed, de muzikale bijdrage van Noraly maakt het compleet. Tijdens het optreden heerst er totale stilte in de zaal, het publiek is twee uur lang geboeid aan het luisteren. Je kunt een speld horen vallen." *

WAAR TE ZIEN?

19 september en 7 november is de *Verhalenvoorstelling* te zien in Verhalenhuis Haarlem. Begin december komt het boek *Mama is verslaafd* uit van Judith Blok. Een roman gebaseerd op haar levensverhaal.